

V Bruseli 8. 11. 2021
COM(2021) 685 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

COSME

Program pre konkurencieschopnosť podnikov a MSP na obdobie 2014 – 2020

Monitorovacia správa za rok 2018

Obsah

1. Úvod	2
2. Činnosti a výsledky za rok 2018	2
2.1. Cieľ A: Prístup k financiám.....	3
2.2. Cieľ B: Prístup na trhy.....	5
2.3. Cieľ C: Zlepšenie rámcových podmienok a konkurencieschopnosti	7
2.4. Cieľ D: Podpora podnikania a podnikateľskej kultúry.....	9
3. Podporné opatrenia a administratívne výdavky.....	10
4. Príspevok k cieľu začleňovania klimatického hľadiska	10
5. Záver.....	11
6. Príloha	13

1. Úvod

COSME je program EÚ zameraný na zvýšenie konkurencieschopnosti podnikov, a to najmä malých a stredných podnikov (MSP). Nadväzuje na program pre podnikanie a inovácie (EIP), ktorý bol zriadený na obdobie 2007 – 2013 ako súčasť rámcového programu pre konkurencieschopnosť a inovácie. Jeho cieľom je posilniť spojenia s ostatnými výdavkovými programami EÚ, predovšetkým s európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi a programom Horizont 2020 zahŕňajúcim inovačné činnosti, ktoré boli predtým súčasťou programu EIP.

Program COSME vytvára pridanú hodnotu, pretože sa zaoberá nadnárodnými problémami a zlyhaniami trhu v štyroch kľúčových oblastiach:

1. zlepšenie **prístupu MSP k financiam** v podobe kapitálu a dlhových financií (aspoň 60 % z celkového rozpočtu);
2. zlepšenie **prístupu na trhy** v rámci EÚ a mimo nej (21,5 %);
3. zlepšenie **rámcových podmienok** a zvýšenie **konkurencieschopnosti** pre podniky vrátane MSP (11 %);
4. **podpora podnikania** (2,5 %).

Okrem 28¹ členských štátov EÚ sa do programu COSME v roku 2018 zapojili tieto krajiny: Island, Albánsko, Bosna a Hercegovina, Kosovo*, Čierna Hora, Severné Macedónsko, Srbsko, Turecko, Arménsko, Moldavsko a Ukrajina.

Za celkové vykonávanie programu COSME zodpovedá Komisia. Prvý cieľ sa vykonáva prostredníctvom finančných nástrojov, ktoré sú zverené Európskemu investičnému fondu (EIF). Opatreniami v rámci cieľov 2, 3 a 4 bola poverená najmä Európska rada pre inováciu a výkonná agentúra pre MSP (EISMEA) (predtým „EASME“). Pri určitých analytických činnostiach a činnostiach spojených s referenčným porovnávaním sa počíta aj s nepriamym riadením medzinárodných organizácií.

Táto správa poskytuje prehľad o plnení rozpočtu programu COSME v roku 2018, ako sa požaduje v nariadení. Vzhľadom na viacročný charakter mnohých projektov sa rozhodlo uverejnenie odložiť, aby bolo možné do správy zahrnúť komplexné výsledky a údaje. Táto správa obsahuje podporné opatrenia, administratívne výdavky a činnosti projektov začaté v roku 2017 aj v roku 2018, ako sa uvádza v príslušných projektových formulároch².

2. Činnosti a výsledky za rok 2018

Celkový plánovaný rozpočet na program COSME v rokoch 2014 – 2020 (sedem rokov) je 2,3 miliardy EUR vrátane administratívnych nákladov. Finančné záväzky sa plánujú do roku 2020 (posledný rok programu) postupne zvyšovať. Na každý rok je schválený ročný pracovný program so sprievodnými podpornými opatreniami.

Rozpočet programu COSME sa plní prostredníctvom štyroch rozpočtových riadkov obsahujúcich rozpočtové prostriedky uvedené v príslušnom revidovanom rozhodnutí o financovaní na rok 2018³ a v rozhodnutí o financovaní

¹ EÚ27 + Spojené kráľovstvo, keďže Spojené kráľovstvo bolo v čase realizácie projektu členom Európskej únie.

* Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244(1999) a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

² Programovanie, monitorovanie a hodnotenie | Vnútorný trh, priemysel, podnikanie a MSP (europa.eu).

³ C(2018)6983 DocsRoom – Európska komisia (europa.eu).

podporných opatrení⁴. Po pripočítaní príspevkov od tretích krajín, nevyužitých rozpočtových prostriedkov z predchádzajúceho programového obdobia a rôznych presunov bol disponibilný rozpočet na rok 2018:

- a) rozpočtový riadok 02 01 04 01 na administratívne výdavky: 4 441 204 EUR;
- b) rozpočtový riadok 02 01 06 01 na fungovanie agentúry EASME: 9 914 421 EUR;
- c) rozpočtový riadok 02 02 01 na všetky ostatné operačné výdavky: 143 007 469 EUR;
- d) rozpočtový riadok 02 02 02 na prístup k financiám na operačné výdavky: 277 117 505 EUR;

V rozhodnutí o financovaní podporných opatrení⁵ sa stanovuje príspevok vo výške 8 538 223 EUR uvedený v rozpočtovom riadku 02 02 01 všeobecného rozpočtu EÚ na rok 2017.

V priemere 81 % činností programu COSME v rámci operačného rozpočtu (výnimka: prístup k financiám) bola poverená agentúra EASME⁶.

Celkovo sa prideliť **97 % z disponibilných 434 miliónov EUR**. V prípade platieb bola úroveň plnenia v priemere 82 %.

2.1. Cieľ A: Prístup k financiám⁷

V nariadení o programe COSME sa uvádza, že minimálne 60 % celkového rozpočtu (1,4 miliardy EUR) by sa malo prideliť na finančné nástroje na roky 2014 – 2020.

V roku 2018 predstavoval prístup k financiám 64 % finančného krytia programu COSME.

Na finančné nástroje a sprievodné opatrenia vrátane účasti EZVO a tretích krajín bolo dostupných 277 miliónov EUR.

220 miliónov EUR sa vyčlenilo na nástroj na poskytovanie záruk za úvery (LGF) a 28 miliónov EUR na kapitálový nástroj pre rast (EFG).

V roku 2017 sa 0,9 milióna EUR vyčlenilo na sprievodné opatrenia vrátane prieskumu o prístupe MSP k financiám (570 272,46 EUR), informácií pre MSP o prístupe k financiám EÚ (149 607,50 EUR) a workshopov o bankovej únii a únii kapitálových trhov (15 000 EUR).

Kapitálový nástroj pre rast (EFG)

Počet operácií sedem operácií podpísaných fondom EIF (tri v roku 2017, štyri v roku 2018), najmä na zriadenie fondov rastu a expanzie, ale takisto vrátane viacfázových fondov, čím sa dosiahlo na konci roka 2018 celkovo 15 operácií (desať v súvislosti s fondmi rastu a expanzie, štyri v súvislosti s viacfázovými fondmi, ktoré vykonávajú svoju činnosť s kapitálovým nástrojom počiatočnej fázy InnovFin zriadeným v rámci programu Horizont 2020).

Celkové očakávané množstvo investícií pre oprávnených konečných príjemcov: viac ako 771 miliónov EUR (do konca roka 2018 získalo 38 oprávnených konečných príjemcov v 12 krajinách 289 704 756 EUR). Počas tohto obdobia nástroj EFG prispel aj k programu celoeurópskeho fondu fondov

⁴ C(2018)578 DocsRoom – Európska komisia (europa.eu).

⁵ C(2016) 60 final.

⁶ SEC(2013) 493 final.

⁷ Z dôvodu spojeného vypracúvania správ za roky 2017 a 2018 sa opakujú rovnaké projekty z monitorovacej správy za rok 2017.

rizikového kapitálu (VentureEU), ktorý bol spustený s cieľom odstraňovať prekážky v oblasti financovania rizikového kapitálu v EÚ. Hlavným príjemcom bola skupina Axon Partners Group.

Rámček 1. Príklad z projektu EFG – BCB Medical: údaje-život-múdrosť (Turku, Fínsko)

BCB Medical: spoločnosť podporovaná financovaním z nástroja COSME EFG

Spoločnosť BCB Medical pôsobí na pomedzí oblastí veľkých dát a zdravotnej starostlivosti. Vyvinula softvér na monitorovanie a analýzu liečby viac ako 80 skupín chorôb, aby mohli poskytovatelia zdravotnej starostlivosti ponúkať lepšie zdravotnícke riešenia.

Tento softvér zbiera lekárske údaje pacientov pred liečbou, počas nej a po nej, pričom využíva 500 až 3 000 polí údajov na pacienta. Čím je databáza väčšia, tým presnejšie budú spoločné vzorce, preto bolo kľúčové, aby sa spoločnosť rozšírila a internacionalizovala. Na uľahčenie tohto procesu získala spoločnosť BCB Medical v roku 2017 veľkú investíciu od investora Standout Capital, súkromnej kapitálovej spoločnosti zabezpečenej prostredníctvom fondu EIF, ktorá sa špecializuje na fázu rastu technologických spoločností.

Ďalšie informácie o spoločnosti nájdete [tu](#).

Nástroj na poskytovanie záruk za úvery (tieto informácie sa vzťahujú na roky 2017 a 2018)

Do konca roka 2018 bolo podpísaných 117 dohôd o záruke s 93 finančnými sprostredkovateľmi (23 nových dohôd podpísaných v roku 2017, 24 v roku 2018) v 28 krajinách (24 krajín EÚ a štyri tretie krajiny) za celkovo 1,2 miliardy EUR a nástroj LGF už poskytol približne 22,8 miliardy EUR 414 739 MSP v 27 krajinách. V prípade 117 operácií podpísaných do konca roka 2018 sa očakáva sprístupnenie viac ako 36 miliárd EUR pre MSP.

Rámček 2. Príklad z projektu LGF – Opus Online (Tallinn, Estónsko)

Spoločnosť Opus Online podporovaná úverom z nástroja COSME LGF

Spoločnosť Opus Online bola založená v roku 2009 ako reakcia na prekážky, s ktorými sa stretáva mnoho organizácií pri vytváraní a udržiavaní svojej prítomnosti online v dnešnom čoraz viac digitalizovanom svete. Spoločnosť si vytýčila cieľ navrhovať a vyvíjať špičkové webové sídla a mobilné aplikácie, vďaka ktorým budú môcť podniky premieňať svoje nápady na účinné riešenia.

So zámerom ďalej rozširovať svoje podnikanie sa spoločnosť Opus obrátila na KredEx, finančného sprostredkovateľa fondu EIF, a získala úver s podporou EÚ zabezpečený prostredníctvom fondu EIF v rámci Investičného plánu pre Európu, ktorého cieľom je vytvárať nové investície uľahčovaním prístupu MSP k financiam.

Ďalšie informácie o spoločnosti nájdete [tu](#).

Sprievodné opatrenia *(tieto informácie sa vzťahujú na roky 2017 a 2018)*

V [prieskume SAFE](#) sa zhromažďujú informácie o finančnej situácii, potrebách financovania, prístupe k financovaniu a očakávaniach MSP. Výsledky sa uverejňujú online a môžu ich využiť členské štáty, analytici, akademická obec a ďalší. V roku 2017 sa do prieskumu zapojilo celkovo 17 532 spoločností v 34 krajinách a v roku 2018 to bolo 17 848 spoločností v 36 krajinách.

Komisia takisto naďalej aktualizovala a propagovala webové sídlo [Acces2Finance](#), ktoré MSP poskytuje informácie o tom, ako získať prístup k financovaniu z desiatich rôznych programov EÚ v 42 krajinách. Takisto pomohla MSP s hľadaním finančnej podpory EÚ pre čisté technológie a klímu v súlade s cieľmi programu COSME týkajúcimi sa zmeny klímy. V roku 2017 bolo zaznamenaných 640 000 zobrazení webovej stránky a v roku 2018 631 000.

Napokon sa za úspešnú akciu považoval workshop o bankovej únii a únii kapitálových trhov, ktorý sa konal v roku 2018. Zúčastnilo sa na ňom viac ako 20 odborníkov, ktorí pomohli sformulovať zoznam odporúčaní.

2.2 Cieľ B: Prístup na trhy

V nariadení o programe COSME sa uvádza, že 21,5 % z celkového rozpočtu by sa malo vyčleniť na uľahčenie prístupu na trhy.

V roku 2018 sa na internacionalizáciu MSP poskytlo 75 miliónov EUR.

Sieť Enterprise Europe Network (EEN) *(tieto informácie sa vzťahujú na roky 2017 a 2018)*

Cieľ: poskytovať integrované služby na podporu podnikania spoločnostiam, ktoré sa snažia inovovať, rásť a skúmať príležitosti na jednotnom trhu a v tretích krajinách

Výsledky:

- Služby siete v oblasti partnerstiev pomohli klientom z radov MSP zo všetkých krajín siete vytvoriť viac ako 5 700 medzinárodných partnerských dohôd so zahraničnými spoločnosťami.
- Poradenské podporné služby siete pomohli približne 4 000 klientom zlepšiť si konkurencieschopnosť a zvýšiť inovácie na európskej úrovni.
- Služby poskytnuté viac ako 200 000 MSP ročne.
- Digitálne služby dosiahli 16,8 milióna MSP.
- Zlepšená kvalita, efektívnosť a relevantnosť služieb pre európske MSP.

Ďalšie kroky: Upevniť zatiaľ dosiahnutý pokrok, pripraviť sa na nasledujúcu fázu podľa rámca na obdobie po roku 2021.

SiMAX

V Európe žije približne milión nepočujúcich ľudí a 50 miliónov sluchovo postihnutých ľudí. Vďaka šíreniu posunkového jazyka mohlo historicky najviac z nich sledovať vizuálny obsah.

Jeden rakúsky MSP zašiel s podporou siete Enterprise Europe Network o krok ďalej a vyvinul avatara, ktorý sa zobrazuje na obrazovke a pomocou inteligentných algoritmov dokáže preložiť informácie do posunkového jazyka.

Koncepcia nazývaná SiMAX je softvérovým nástrojom, ktorý prekladá zdrojový text pomocou slovníkovej databázy a následne vygeneruje avatara, ktorý vykoná záverečný preklad na obrazovke. „Posunkový jazyk je materinským jazykom nepočujúcich ľudí,“ povedal riaditeľ podniku SignTime Dr. Georg Tschare. „Písaný text je pre nich často ťažké zachytiť, preto SiMAX prekladá hovorené slová do jazyka, ktorý poznajú.“

Pozri video o projekte [tu](#).

Iné činnosti (tieto informácie sa vzťahujú na roky 2017 a 2018)

Viac ako 400 MSP už využilo služby súvisiace s predbežnou diagnostikou duševného vlastníctva a so zlepšovaním prístupu inovatívnych MSP v EÚ k patentovej ochrane prostredníctvom **projektu IPA4SME**. Jednou takou službou je bezplatná predbežná diagnostika duševného vlastníctva overeným odborníkom na duševné vlastníctvo, ktorý poskytne personalizovanú správu o obchodnej stratégii týkajúcej sa duševného vlastníctva a odporúčania o tom, ako účinne a bezpečne využiť aktíva. Táto služba je dostupná pre MSP registrované v Rakúsku, Dánsku, vo Francúzsku, v Nemecku, Grécku, Írsku, Taliansku, Lotyšsku, Holandsku, Španielsku a vo Švédsku. Približne 90 % MSP, ktoré túto službu využili, sa vyjadrilo, že správa o predbežnej diagnostike duševného vlastníctva je užitočným zdrojom na vymedzenie a vykonávanie stratégie ochrany a zhodnocovania práv duševného vlastníctva, a viac ako 90 % sa vyjadrilo, že by túto službu odporučilo ďalším inovatívnym MSP.

Na podporu vytvorenia podnikateľského prostredia, ktoré je priaznivé pre inovácie, a celkovej konkurencieschopnosti európskeho hospodárstva vyvinul **projekt InnoBroker** obchodný model sprostredkovateľa inovačného obstarávania (Innovation Procurement Broker, IPB), ktorý uľahčuje obstarávanie inovačného tovaru a služieb tým, že spája verejných obstarávateľov, dodávateľov inovácií (s osobitným zameraním na MSP a startupy), investorov a výskumných pracovníkov. Obchodný model IPB a hlavné zistenia z pilotných projektov sa uverejnili online 30. júla 2020. Nahrávka je dostupná na adresách:

- ➔ www.innobrokers.eu a
- ➔ <https://innovation-procurement.org/innobrokers/>.

Poradenské strediská poskytujúce informácie o duševnom vlastníctve (tieto informácie sa vzťahujú na roky 2017 a 2018)

Duševné vlastníctvo je pre medzinárodnú konkurencieschopnosť podnikov EÚ veľmi dôležité. Odvetvia s vysokým podielom duševného vlastníctva predstavujú najväčší podiel obchodu EÚ so

zvyškom sveta a vytvárajú pre hospodárstvo EÚ obchodný prebytok. Medzinárodné poradenské strediská pre MSP poskytujúce informácie o duševnom vlastníctve splnili ciele opatrenia prevádzkovaním veľmi úspešnej linky pomoci pre oblasť duševného vlastníctva (ktorá poskytla odpoveď na 3 202 otázok), vypracovaním a aktualizovaním širokého rozsahu podnikateľsky ústretových publikácií o duševnom vlastníctve, organizovaním úspešného programu odbornej prípravy s pomocou obchodných komôr a ďalších podnikateľských sprostredkovateľov a poskytovaním podpory týkajúcej sa duševného vlastníctva MSP EÚ na účely odborných exkurzií spoločností a obchodných veľtrhov.

Centrum pre priemyselnú spoluprácu medzi EÚ a Japonskom

Centrum bolo zriadené na podporu priemyselnej, obchodnej a investičnej spolupráce medzi EÚ a Japonskom a na pomoc s usmerňovaním a vykonávaním hospodárskej diplomacie EÚ. Cieľom tohto opatrenia je zlepšiť prístup na trh, konkurencieschopnosť a podnikanie európskych MSP. V rokoch 2018 – 2019 centrum zorganizovalo 17 seminárov v Japonsku a EÚ, 34 webinárov o technologickej podpore, 21 podporných misií a dve zasadnutia pri okrúhlom stole týkajúce sa obchodu medzi EÚ a Japonskom. Vypracovalo odporúčania a správy o obchodných príležitostiach pre MSP z EÚ v japonskom hospodárstve. Takisto zorganizovalo dvanásťmesačnú stáž v Japonsku, na ktorej sa zúčastnilo 60 európskych študentov. Centrum má vo svojej databáze zaregistrovaných viac ako 35 000 spoločností.

Komisia financuje činnosti centra prostredníctvom novej dohody o grante s platnosťou od 1. apríla 2020 do 31. marca 2022.

Verejné obstarávanie inovácií

Keďže verejný sektor môže hrať významnú úlohu pri pomáhaní spoločnostiam – najmä MSP – nájsť zákazníkov pre svoje inovatívne výrobky a služby, spolufinancované projekty by mali významne zvýšiť podiel európskych MSP, ktoré majú prístup k verejnému obstarávaniu inovácií EÚ. Mali by takisto pomôcť zvýšiť povedomie o výhodách obstarávania inovácií pre neustále rastúce množstvo verejných obstarávateľov. Dve platné dohody o grante začali platiť 16. januára 2020 a budú platiť 40 resp. 42 mesiacov.

2.3 Cieľ C: Zlepšenie rámcových podmienok a konkurencieschopnosti

V nariadení o programe COSME sa uvádza, že 11 % z celkového rozpočtu by sa malo vyčleniť na zlepšenie rámcových podmienok a konkurencieschopnosti.

V roku 2018 sa na tento cieľ pridelilo 33 miliónov EUR.

Preskúmanie výkonnosti MSP

Ide o jeden z hlavných nástrojov Komisie na monitorovanie a posudzovanie ročného pokroku krajín vo vykonávaní iniciatívy „Small Business Act“ pre Európu. Preskúmanie v súlade s opatreniami stanovenými v akčnom pláne iniciatívy „Small Business Act“ pre Európu zhromažďuje komplexné informácie o výkonnosti MSP v krajinách EÚ a ďalších partnerských krajinách. Pozostáva zo všeobecnej správy a z prehľadov krajín s aktuálnymi informáciami o efektívnom využívaní zdrojov a ekologických výrobkoch MSP. Výsledky tejto činnosti sú sprístupnené online na portáli GR GROW [tu](#).

Klastre

Rozvoj väčšieho počtu klastrov svetovej úrovne v Európe by pomohol zlepšiť konkurencieschopnosť, udržateľnosť a efektívne využívanie zdrojov podnikov, najmä MSP. Cieľom Európskeho programu spolupráce klastrov je zintenzívniť spoluprácu klastrov v regiónoch a odvetviach a uľahčiť prístup MSP ku klastrom a k činnostiam internacionalizácie vytvorením centra, ktoré zahŕňa diskusné fórum, platformu pre spoluprácu, podujatia zamerané na nadväzovanie kontaktov, webináre zamerané na budovanie kapacít, podujatia v oblasti politiky, informácie o osvedčených postupoch a politikách atď.

Zámerom programu je aj zlepšenie spolupráce, vytvárania sietí a učenia sa medzi klastrovými organizáciami a ich členmi s cieľom zvýšiť profesionalitu špecializovaných služieb a služieb šitých na mieru na podporu podnikania, ktoré sa poskytujú MSP alebo sa na ne sústreďujú. Pomôže to posilniť putá medzi regiónmi a odvetvami s cieľom umožniť udržateľné, medziregionálne partnerstvá a strategickú spoluprácu v špecializovaných oblastiach, ktoré súvisia s modernizáciou priemyslu a so zlepšovaním podnikateľského prostredia.

Projekt inovácií a technológií ľahkého priemyslu (ELIIT)

Projekt ELIIT pomáha vytvoriť úspešné partnerstvá medzi MSP z odvetví textilu, odevov, kože a obuvi a poskytovateľmi a vlastníkmi nových technológií. Cieľom je podporiť používanie riešení pripravených na technológie v záujme zvýšenia produktivity, zlepšenia integrácie hodnotového reťazca, efektívneho využívania zdrojov a vytvorenia výrobkov a služieb úzko špecializovaného trhu s vysokou pridanou hodnotou. Zahŕňa platformu a webové sídlo s aktívnou komunitou (zaregistrovaných je 204 MSP z 28 krajín a 180 poskytovateľov technológií z 24 krajín). Pomohol podporiť 15 partnerských projektov poskytnutím finančnej podpory a na mieru šitého poradenstva, pričom úspech týchto partnerstiev prekonal očakávania.

Umelá inteligencia: kritické priemyselné uplatnenia

Cieľom tohto projektu je identifikovať optimálnu kombináciu opatrení priemyselnej politiky (obchodné, finančné, investičné atď.), aby sa umožnil vývoj a zavádzanie využívania umelej inteligencie a napokon aj finančný prínos pre európske MSP. Mal dosah na viac príslušných zainteresovaných strán, než sa očakávalo, napríklad zvýšením počtu účastníkov záverečnej konferencie (v Bruseli 18. – 19. februára 2020) zo 100 na 190 (pričom registrácií bolo viac ako 300) s nulovým vplyvom na rozpočet. Tri správy o projektoch sú dostupné tu:

→ [Analýza trhu, kritické uplatnenia umelej inteligencie a zavádzanie](#)

→ [Možné scenáre](#)

→ [Politické opatrenia a odporúčania](#)

Cestovný ruch

Výzva na predloženie návrhov na podporu tematicky zameraného cestovného ruchu a využitie súvislostí medzi cestovným ruchom a kultúrnymi a kreatívnymi odvetvami vyústila do spolufinancovania siedmich projektov. Tieto projekty čelili výzvam súvisiacim s krízou spôsobenou pandémiou COVID-19, ktorá vždy viedla k zmenám a odchýlkam. Výkonná agentúra je v neustálom kontakte s partnermi projektu a uľahčila prispôbenie (kde to bolo realistické a možné). Koordinátori predložia záverečné správy na konci obdobia spolufinancovania.

Zúčastnené MSP rozšírili svoje podnikateľské činnosti a niektoré podniky využili svoje digitálne zručnosti na výrobu výrobkov súvisiacich s cieľmi konkrétnych projektov (napríklad gamifikácia v TRAMES a MEDRYDIVE a dotyková technológia v EU UNESCO4ALL TOUR).

- projekt TRACES zaujal spoločnosti v ďalších kandidátskych mestách (napr. Oulo, Fínsko),
- v rámci projektu Fishfest sa vytvorili špecifické produkty cestovného ruchu v úzko špecializovaných oblastiach,
- v projekte MAPPAE vznikli cesty ponúkajúce zážitok pre viacero zmyslov v spojitosti s liečivými a aromatickými rastlinami, vôňami a parfumami;
- prínosom projektu CHARM je sprievodca po málo známych, ale malebných a príťažlivých dedinách Európy v záujme zabezpečenia udržateľného cestovného ruchu.

2.4 Cieľ D: Podpora podnikania a podnikateľskej kultúry

V nariadení o programe COSME sa uvádza, že na podporu podnikania a podnikateľskej kultúry by sa malo vyčleniť 2,5 % celkového rozpočtu.

V roku 2018 sa na tento cieľ pridelilo 12 miliónov EUR.

Siete sociálnych inovácií pre sociálne podnikanie

Tento projekt bol zameraný na úlohu sociálnych sietí pri propagovaní sociálneho podnikania a pomohol sociálnym podnikateľom získať prístup k financiám. Bol mierne upravený v súlade s prioritami novej Komisie a z dôvodu krízy spôsobenej pandémiou COVID-19, aby sa ním lepšie riešili aspekty sociálneho hospodárstva obnovy. Výsledky projektu: 12 návrhov dokumentov od uznávaných akademických pracovníkov v oblasti medzinárodného sociálneho hospodárstva, príspevok do akčného plánu v oblasti sociálneho hospodárstva, ktorý má Komisia prijať v druhej polovici roku 2021, veľká virtuálna sieť akademických pracovníkov, sociálnych podnikateľov, poskytovateľov rizikového kapitálu, tvorcov politík a odborníkov v celej Európe a vedecká konferencia týkajúca sa sociálneho hospodárstva (24. – 25. november 2020) spojená so samitom o európskom sociálnom hospodárstve.

Komisia takisto podporuje zohľadňovanie sociálnych aspektov pri verejnom obstarávaní prostredníctvom opatrenia týkajúceho sa *zhromažďovania osvedčených postupov a zvyšovania povedomia o sociálne zodpovednom verejnom obstarávaní* a projektu na podporu *zohľadňovania sociálnych aspektov pri postupoch verejného obstarávania v prípade podnikov sociálneho hospodárstva*. Súbor vo formáte PDF s 22 príkladmi osvedčených postupov z 12 krajín EÚ je možné stiahnuť tu: [Buying for social impact - Good practice from around the EU \(Obstarávanie so sociálnym vplyvom – osvedčené postupy z celej EÚ\)](#).

Erasmus pre mladých podnikateľov

Táto schéma umožňuje potenciálnemu alebo novému podnikateľovi spolupracovať so skúseným podnikateľom v inej krajine, ktorá sa zúčastňuje na programe COSME. V rokoch 2017 – 2018 sa uskutočnilo 32 projektov (prostredníctvom desiatich špecifických dohôd o grante a dvoch výziev na predloženie návrhov), v rámci ktorých 1 000 až 1 500 nových podnikateľov nadviazalo kontakt so skúsenejšími podnikateľmi. Výmeny boli úspešné podľa viac ako 90 % účastníkov. Pozri príbeh o úspechu a vyjadrenia na adrese: www.erasmus-entrepreneurs.eu.

3. Podporné opatrenia a administratívne výdavky

Podporné opatrenia programu COSME sa financujú z rozpočtového riadku 02 02 01. V roku 2018 sa na podporné opatrenia pridelo 7 miliónov EUR.

Zorganizovali sa konferencie a stretnutia so zainteresovanými stranami s cieľom diskutovať o výzvach, ktorým čelia rôzne priemyselné odvetvia. Pokiaľ ide o fázu II projektu zameraného na nahrádzanie chemických látok, ktoré môžu vyvolávať obavy, odporúčania boli východiskom „stratégie pre MSP pre udržateľnú a digitálnu Európu“ (10. marec 2020) a analýzy „bezpečnosti a udržateľnosti už v štádiu návrhu v rámci iniciatívy Chemikálie – stratégia udržateľnosti“ (14. október 2020).

Ďalším kľúčovým podporným opatrením bola *správa o integrácii a konkurencieschopnosti za rok 2018*. Analyzovali sa v nej hnacie sily a prekážky pre konkurencieschopnosť a integráciu na jednotnom trhu so zameraním na podnikateľské prostredie pre MSP a skúmala sa mikroekonomická výkonnosť členských štátov. Správa poskytla príspevok pre niekoľko podkladových dokumentov európskeho semestra, ktoré sú dostupné tu. Súvisiace podkladové štúdie sú uverejnené tu.

Ďalším významným opatrením je [platforma WEGate pre podnikanie žien](http://platforma.WEGate). Jej cieľom je vylepšiť e-platformu WEGate, aby pomohla uľahčiť vytváranie sietí a výmenu osvedčených postupov medzi podnikateľkami. Komunitu tvorí 1 814 členov zo 43 krajín. Väčšina z nich pôsobí v odvetví služieb a IKT, niektorí sú však z odvetvia výroby (napr. textilu a spracovania potravín). Na platforme je aktuálne dostupných päť inšpirujúcich príbehov o práci podnikateliek počas krízy spôsobenej pandémiou COVID-19.

Administratívne výdavky v roku 2018 predstavovali 3 % rozpočtu. Zahŕňali štúdie, stretnutia odborníkov, informačné a komunikačné akcie, ako aj výdavky Komisie (GR GROW) (4 milióny EUR), ktoré súviseli s IT sieťami a ďalšou technickou a administratívnou pomocou. Rozpočet na fungovanie agentúry EASME dosiahol výšku 9,9 milióna EUR.

4. Príspevok k cieľu začleňovania klimatického hľadiska

Príspevok programu COSME k cieľu začleňovania klimatického hľadiska stanoveného pre všetky programy Komisie sa odhadol na 23,8 milióna EUR, čo predstavuje 5 % pridelených finančných prostriedkov na rok 2018.

Pri viacerých opatreniach programu COSME, napríklad pri nástroji na poskytovanie záruk za úvery, je ťažké sledovať príspevok k začleňovaniu klimatického hľadiska bez toho, aby vznikla ďalšia administratívna záťaž pre finančných sprostredkovateľov a zúčastnené MSP, ktoré sú konečnými príjemcami. Sieť Enterprise Europe Network (EEN) však aktívne pomáha MSP stať sa udržateľnejšími, pričom nemá žiadne formálne prínosy súvisiace s klímou. Viac ako 200 zamestnancov siete EEN je členom expertných skupín zameraných na udržateľnú výstavbu,

inteligentnú energiu, životné prostredie a obehové hospodárstvo a mnoho úspechov siete EEN (napr. partnerské dohody a výsledky poradenských služieb) súvisí s týmito oblasťami. Rozpočet na tieto činnosti sa odhaduje približne na 14,5 milióna EUR.

V hodnotení výkonnosti MSP za roky 2018 – 2019 zahŕňajú prehľady členských štátov pravidelne aktualizované ukazovatele prepojenia medzi MSP, efektívnym využívaním zdrojov a ekologickými výrobkami. Zároveň sa v prípade projektu zameraného na siete regionálnej spolupráce pre obnovu a modernizáciu priemyslu (RECONFIRM) odhaduje, že takmer 40 % opatrenia pomohlo dosiahnuť ciele v oblasti zmeny klímy, pretože spolupráca bola takisto zameraná na ekologické technológie a regionálne stratégie prepojené so stratégiou zelenej dohody Komisie.

Opatrenie týkajúce sa nahrádzania chemických látok, ktoré môžu vyvolávať obavy (fáza II), bolo takisto na 100 % zamerané na začleňovanie klimatického hľadiska.

5. Záver

Čerpanie dosiahlo plných 97 % operačného rozpočtu programu na podporu prístupu k financiam, prístupu na trhy, priaznivého prostredia pre podniky, konkurencieschopnosti a podnikania. Monitorovaním sa zabezpečilo, že rozpočet sa prerozdelením najúspešnejším činnostiam a činnostiam, o ktoré je najväčší záujem, napríklad projektom rezervného zoznamu a predovšetkým finančným nástrojom.

Kľúčovou oblasťou opatrení bol v roku 2018 prístup k financiam. V rámci nástroja na poskytovanie záruk za úvery (LGF) sa v roku 2018 podpísalo 24 nových dohôd (a 23 v roku 2017) spolu za 1,2 miliardy EUR. Finanční sprostredkovatelia sa nachádzali v 28 krajinách. 414 739 MSP v 27 krajinách získalo približne 22,8 miliardy EUR vo financovaní. Očakáva sa, že sa pre MSP sprístupní viac ako 36 miliárd EUR. Dopyt po zárukách a protizárukách nástroja COSME LGF na trhu naďalej rastie a očakáva sa, že jeho rozpočet na rok 2019 sa zvýši, a to čiastočne prerozdelením rozpočtu nástroja COSME EFG a čiastočne zvýšením navýšením prostriedkov fondu EFSI. Uzatváranie dohôd v rámci nástroja EFG trvá dlhšie, keďže kapitál zahŕňa komplexnejšie procesy náležitej starostlivosti a získavania finančných prostriedkov. Do konca roka 2018 investoval fond EIF prostredníctvom nástroja do 14 fondov celkovo 163,5 milióna EUR⁸.

Sieť Enterprise Europe Network (EEN) hrala v rokoch 2017 – 2018 kľúčovú úlohu pri podpore viac ako 220 000 MSP ročne, ktorým poskytovala intenzívne služby s vysokou pridanou hodnotou, pričom prostredníctvom svojej ponuky digitálnej služby mala dosah na 16,8 milióna MSP. V roku 2018 sieť uľahčila približne 75 000 stretnutí v rámci obchodnej spolupráce medzi malými podnikmi, ktorých výsledkom bolo 2 611 medzinárodných partnerských dohôd. Jej podporné služby pomohli 1 796 MSP zlepšiť si konkurencieschopnosť a inovácie. Svoje služby poskytovali poradcovia siete EEN pre rozširujúce sa podniky v súlade s iniciatívou Komisie⁹, čo pomohlo rozširujúcim sa podnikom v 56 regiónoch EÚ prekonať prekážky rastu. Sieť EEN vychádzala z dobrých výsledkov dosiahnutých v prvých dvoch rokoch podpory programu COSME a ďalej zlepšila kvalitu, účinnosť a relevantnosť svojich služieb pre európske MSP¹⁰.

⁸ http://www.eif.europa.eu/what_we_do/equity/single_eu_equity_instrument/innovfin-equity/index.htm.

⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Budúci lídri Európy: iniciatíva pre začínajúce a rozširujúce sa podniky, COM(2016) 733 final, 22.11.2016 – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=COM%3A2016%3A733%3AFIN>.

¹⁰ 89 % MSP zapojených do prieskumu si myslí, že podpora pomôže zlepšiť ich situáciu na trhu, takmer polovica sa domnieva, že to pomôže ich konkurencieschopnosti, a takmer 60 % si myslí, že im to pomôže zachovať alebo vytvoriť pracovné miesta.

Rámcové podmienky pre MSP EÚ za vylepšili niekoľkými klastrovými opatreniami. Vďaka iniciatíve „Cluster Go“ sa v roku 2018 vytvorilo 25 partnerstiev klastrov EÚ, ktoré podporovali MSP v Európe. Prostredníctvom tejto iniciatívy sa podporuje prístup zúčastnených klastrov a malých podnikov ku globálnym hodnotovým reťazcom a vyhľadávanie strategických partnerov mimo Európy.

Európska platforma pre spoluprácu klastrov¹¹ spojila viac ako 930 organizácií a oslovila približne 100 000 malých podnikov. V roku 2018 sa podieľala na viac ako 1 100 medzinárodných podujatiach zameraných na nadväzovanie kontaktov medzi 48 klastrami, čím sa stala kľúčovým nástrojom EÚ pri podpore internacionalizácie MSP.

Podporu získali aj MSP v odvetviach textilu, odevov, kože a obuvi prostredníctvom projektu ELIIT a začal sa ďalší projekt s cieľom vytvoriť priaznivé podmienky pre rozvoj a zavádzanie využívania umelej inteligencie v radoch európskych MSP.

V roku 2018 Erasmus pre mladých podnikateľov dosiahol 7 000 výmen medzi novými a skúsenými podnikateľmi v Európe od začiatku programu. Takisto sa v apríli 2018 začal dvojročný pilotný projekt, vďaka ktorému sa schéma vyskúša v nových destináciách mimo Európy.

Program COSME je na dobrej ceste dosiahnuť svoje ciele do konca roka 2020 a opatrenia tohto programu sú naďalej relevantné pri podpore hospodárskeho rastu a vytváraní pracovných príležitostí a zároveň sú zosúladené s vyvíjajúcimi sa potrebami MSP.

¹¹ [Európske partnerstvá klastrov | Európska platforma pre spoluprácu klastrov.](#)

6. Príloha

		Závazky				Platby		
		všetky zdroje financovania				všetky zdroje financovania		
Rozpočtový riadok		Počiatočný rozpočet	Plnenie rozpočtu	Plnenie		Prostriedky k dispozícii na platby	Uskutočnené platby	Plnenie
				%				%
02 02 02	Prístup k financiám	277 107 505	275 981 370	99,6 %		198 306 271	160 618 512	81 %
	poverené iné GR (IT podpora)	10 000	10 000	100 %		9 127	9 127	100 %
	Spolu	277 117 505	275 991 370	99,6 %		198 315 398	160 627 639	81 %
02 02 01	Prístup na trhy, podnikateľské prostredie a podnikanie							
	plnenie zo strany GR GROW	23 437 457	16 000 219	68 %		20 592 358	11 592 266	56 %
	poverená agentúra EASME	116 192 675	116 078 182	100 %		64 731 306	64 474 334	100 %
	poverené iné GR	3 377 337	2 846 549	84 %		2 668 790	1 302 596	49 %
	z toho prenos do roku 2019	60 586 298	59 252 550	98 %				
	Spolu	143 007 469	133 591 202	93 %		87 992 453	77 369 196	88 %
02 01 04 01	Administratívny rozpočet	4 441 204	2 991 875	67 %		4 441 204	403 273	9 %
02 01 06 01	EASME – administratívny (prevádzkový) rozpočet	9 914 421	9 500 072	96 %		9 914 421	9 500 072	96 %
	Celkový rozpočet	434 480 599	422 074 520	97 %		300 663 475	247 900 181	82 %